

Világosság

A Romániai Magyar Népi Szövetség napilapja

KOLOZSVÁR 1950. december 13. szerda. Á R A 4 L E J VII. ÉVFOLYAM, 288. SZÁM.

A Szakszervezeti Világszövetség

FELHÍVÁSA

a világ összes szakszervezeteihez és munkásaihoz

MUNKÁSOK ÉS MUNKÁSNÖK! VILÁG DOLGOZÓI!

A háborus veszély határozott formát öltött.

Az Egyesült Államok imperialistái, akik halált és pusztulást vetnek Koreában, borzalmas háború veszélyével fenyegetik a világot. E háborúnak csak a népek akarata képes utját állni.

Munkások és munkásnők milliói, ti képviselitek az emberiség hatalmas erejét. A világ sorsát ti tartjátok kezetekben.

Azonnal és erőteljesen föl kell lépnetek a háború ellen. A katasztrófa minden sulya benneteket sújtana.

A Szakszervezeti Világszövetség határozott akcióra hív benneteket a béke megvédéséért, gyermekeitek életének megvédéséért, munkátok gyümölcsének megvédéséért.

A Béke Hívei Második Világkongresszusa a világ egyszerű emberei százmillióinak azt az óhaját fejezte ki, hogy a maguk kezébe vegyék a béke megvédésének kérdését és hogy elszántan szembeszálljanak az imperialisták bűnös mesterkedésével. A varsói kongresszus ezért egy azonnal alkalmazható hatásos tevékenységi programot bocsátott ki. Ha e programot megvalósítjuk, megvédjük a békét.

A világ valamennyi békeharcosával együtt, kényszerítétek ki az atomfegyverek minden fajtája, a bakteriológiai, vegyi, mérgező és rádióaktív fegyverek, valamint az összes tömegpusztító eszközök feltétel nélküli betiltását.

Figyelmeztessétek a háborus uszítókat, hogy az emberiség nyílt háborus bűnösnek nyilvánítja azt, aki először használja a fegyvereket és keményen megbünteti a szörnyű bűnéért.

Azonnal lépjétek akcióba Truman bűnös terveinek megállítására, aki atombombát akar dobni a szabadságot és függetlenségét védő koreai és kínai népre.

Harcoljatok az összes fegyveres erők — szárazföldi, tengeri és légi haderők csökkentéséért, az általános leszerelés szigorú nemzetközi ellenőrzésének bevezetéséért.

Munkások, tagadjátok meg a fegyvergyártást. Jusson eszetekbe, hogy a háború áldozatok, halált, rombolást és számtalan szenvedést jelent.

Követeljétek a népek befolyéba való fegyveres beavatkozás és intervenció eltiltását. Minden népnek joga van a szabadsághoz és a függetlenséghez.

Lépjétek közbe a koreai háború azonnali beszüntetéséért, az idegen csapatok kivonásáért öböl az országból, a két koreai rendszer közti belső konfliktus békés megoldásáért. Ezt a kérdést a koreai nép képviselőinek részvételével kell megoldani.

Mindazok, akik ítéltek a második világháború borzalmait és akik a jövőben meg akarják védeni otthonaikat hasonló borzalmaktól, nem lehetnek közömbösek a koreai nép sorsáért, amely nép jogosan kívánja szabadon meghatározni saját sorsát.

VILÁG MUNKÁSAI

Az imperialisták arra törekszenek, hogy Nyugat-Németország és Japán ismét az agresszió erők szerepét töltsék be és újjáélesztik ezen országok hadiiparát és fegyveres erőt, egy újabb véres megszállás kirobban-

tására. Legyetek éberek! Helyezkedjétek szembe az imperialisták gyűlöletes tervével, mert azok a dolgozó népek vére árán akarják kibővíteni érdekkörüket és kiterjeszteni uralmukat.

Emlékezzetek a náci barbárok és militarista japánok által elkövetett borzalmas tettekre, melyeknek következményeit sok ország munkásosztálya még ma is oly fájdalmasan viseli.

Lepuzzoljatok le a béke ellenségeinek hazug propagandáját, követeljétek betiltását és azok kiméretlen megbüntetését, akik ezért a háborus propagandáért felelősek.

A világ népei — függetlenül attól, hogy milyen kormányzati rendszerben élnek — képesek a békés együttműködésre, a baráti kapcsolatok fenntartására és akarják azt. Követeljétek a normális és szabadkereskedelmi kapcsolatok helyreállítását és kifejlesztését a különböző országok között. Követeljétek a kulturális kapcsolatok megerősítését a népek között a kölcsönös megértés, valamint a közös békeharokban való bizalom megerősítése érdekében.

A Szakszervezeti Világszövetség felszólítja az összes szakszervezeteket és munkásokat, hogy támogassák a Béke Hívei II. Világkongresszusának az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez intézett felhívását. Csak a kölcsönös erőfeszítésekkel valósíthatjuk meg a népek közti baráti együttműködés békés politikáját.

A VILÁG ÖSSZES ORSZAGAINAK SZAKSZERVEZETEI!

Erősítsétek meg munkahelyeiteken a békevédelmi bizottságok tevékenységét. Létesítsétek békevédelmi bizottságokat mindenütt, ahol még nem léteznek. Mozgósítsátok a dolgozók széles tömegét, hogy csatlakozzanak a Béke Hívei mozgalmához.

MUNKÁSOK, MUNKÁSNÖK!

A Szakszervezeti Világszövetség felszólít benneteket, hogy szilárdítsátok meg a békeharokban soraitok egységét. Kössétek össze ezt a harcot az azonnali életfontosságú követeléseitekkel, a társadalmi és gazdasági helyzetetek megjavításáért folytatott küzdelemmel.

A békéért folytatott harc nem választható el az életkörülményeinek megjavításáért folytatott küzdelemtől, mint ahogy ennek a harcnak a sikere nem választható el a munkások nemzeti és nemzetközi egységének megszilárdításától sem.

Fejlesszitek ki erős egységsszellemet a munkásság sorában, erősítsétek a munkásosztály és a parasztság közös tevékenységét. Szoros kapcsolatban működjétek együtt a béke híveinek hatalmas tömegével és az összes békeszerető haladó erőkkel.

Erelyesen leplezzétek le a háborus uszítókat, valamint a szakszervezeti mozgalomban lévő ügynököket, akik megkísérik, hogy szakadást idézzenek elő a munkásosztályon belül, hogy ezáltal meggyöngyítsék azt, a lehetővé tegyék egy újabb háború kirobbanását.

Minden dolgozó feladata, hogy harcoljon a békéért a háború ellen.

Mindent a béke védelméért!

Éljen a béke és a népek közti barátság!

Bukarest, 1950. december 7.

Sztálin elvtárs születésnapja tiszteletére

a kolozsvári „Armatura“-gyár dolgozói újabb munkavállalásokat tettek

Szombaton délután avatták fel új üzemszűkét a kolozsvári „Armatura“-gyár dolgozói. Az ünnepi műsor keretében a dolgozók jelentős munkavállalásokat tettek december 21., Sztálin elvtárs születésnapja tiszteletére. Orbán Viktor az ellenőrző kollektíva nevében tett ígéretet, hogy a most következő három hét folyamán egyetlen selejtes darabot nem engednek kiszállítani az üzemből. Dézsi János fokozódó munkateljesítményét akarja erősíteni a békeharcot. Ezért ígerte, hogy ezután naponta 50 százalékos termel normán felül, ügyel gépére és küzd a selejt ellen. Cristof N. technikus kollektívájával négy hónapra előre elkészítette munkatervét. Ezekben a hónapokban az üzem esztergápei egy részét átalakítják és rendbehozzák, új szerszámokkal látják el munkatársaikat, hogy az ötéves terv során minél eredményesebb munkát végezhesenek. Korszerűsítik a felszerelést, mert jó munkát csak jó munkaeszközökkel lehet végezni. A jobbminőségű termelésért, a selejt csökkentéséért harcolt Fekete munkacsoportja december 21. tiszteletére. Katz lakatoscsoportja pedig végkép felszámolja a munkájukban még előálló holtidőt. Ennek megoldására szalagrendszerrel próbálják megoldani munkamenetüket. Molek Samu ifjúmunkás csoportja

nevében 10 százalékos selejtszűkítésre vállalkozott. Marosán László csiszoló csoportja 20 százalékos anyagmegtakarítást akar elérni december 21. tiszteletére. Van'a Ioan, hogy napi munkateljesítménye mellett még jelentősebben hozzájáruljon hazánk iparának kifejlesztéséhez, a szerszámműhely nevében vállalta,

hogy egyetlen gépet sem hagyjak tönkremenni, a legkisebb hibákat is azonnal kijavítják rajtuk. Az ünnepi gyűlésen ezután még számos más munkavállalás hangzott el, ami azt bizonyítja, hogy az „Armatura“-gyár dolgozói szorgalmasan és igaz lelkesedéssel készülnek december 21. méltó köszöntésére.

1601,4 méter forgácsolási sebességet ért el Karácsonyi Imre, a Sovromtractor élesztergályosa

Karácsonyi Imre, a Sovromtractor élesztergályosa az elmúlt napokban újabb gyorsvágási csúcseredményt ért el. Munkatársával, Paul Ionescu kezdő élesztergályossal együtt már régóta alkalmazta a moszkvai Vörös Proletár üzemekben gyártott esztergapadján Pavel Bikov szovjet esztahánovista gyorsvágó nagyszerű munkamódszerét.

Pável Bikov elvtárs, midőn az elmúlt hónapban meglátogatta a Sovromtractor üzemeket, gyakorlati bemutató keretében számos értékes tanácsot adott a jelenlévő élesztergályosoknak, köztük Karácsonyi Imrének is, kinak esztergakését is odaajándékozta.

Ezzel a késsel készült bemutatójára Karácsonyi Imre élesztergályos is. E bemutató résztvevő Vojnárovskij elvtárs, a Sovromtractor üzem igazgatója is, aki maga is nagy érdeklődéssel támogatja elmunkásaink kezdeményezéseit.

Karácsonyi Imre előbb 1200 fordulatszámot adott nagyszerű szovjet esztergapadjának, majd 3 milliméteres forgácsot vevő, 1,5 előtolással kezdett dolgozni. Ugy a gép, mint az esztergakés nagyszerűen állta a próbát.

Karácsonyi Imre a kísérleténél megdöntötte eddigi országos csúcseredményünket és percekénti 1601,4 méter forgácsolási sebességet ért el.

Kolozs-tartományban az ideiglenes bizottság ipari és helyi gazdálkodási ügyosztálya nagyszerű megvalósításokkal köszöntötte december 3-át

KOLOZSVÁR. — A kolozs-tartományi ideiglenes bizottság ipari és helyi gazdálkodási ügyosztálya a néptanácsválasztások előtt alapos munkatervet készített, hogy minél nagyobb megvalósításokkal köszöntse december 3-át. A munkaterv arra irányult, hogy a helyi erőforrásokat minél jobban felhasználhassák a dolgozókat önkéntes munkára mozgósítsák. A tervben szerepelt 182.000 négyzetméter ut megjavítása, 55 hid építése, 227.745 méter sánc kitzitása, 7603 kőócskavas-gyűjtés, a téli tüzelőfa ellátásának megszervezése, 120 hektár terület legelőkitisztítása és egyéb megvalósítások.

A fenti tervet az ipari és helyi gazdálkodási ügyosztály jóval túlszárnyalta. 182.000 négyzetméter ut megjavítása helyett 192.000 négyzetméter javították meg. Ötvenöt hidat teljesen újjáépítettek és 107-et megjavítottak. 51.700 méter hosszúságban az utakat lekviesztették, a sarat eltávolították. A munkaterv alapján nagy gondot fordítottak az ócskavasok összegyűjtésére. Erre a munkára mozgósították a falusi ideiglenes bizottságokat, szövetkezeteket és több mint 8000 kőócskavasot gyűjtöttek. A téli tüzelőanyagból 8910 öl volt tervbevéve a munka alapos megszervezésével 10.406 ölet szállítottak a telepekre az erdőkből.

A néptanácsválasztások tiszteletére a tartományi ideiglenes bizottság ipari és helyi gazdálkodási ügyosztálya nagy súlyt helyezett az erdei legelők feljavítására. Ennek érdekében az elhanyagolt legelőterületeken munkatele-

peket létesített. A legelőfeljavítási tervet magas százalékkal túlszárnyalták.

Tartományunk területén, városokban és falvakban nagy gondot fordítottak a középületek megjavítására, új épületek építésére. Így 13 különböző középület építését befejezték és 17-et fedél alá helyeztek.

Az ideiglenes bizottság ipari és

helyi gazdálkodási ügyosztályának dolgozói a fenti munkák elvégzését rendszeresen ellenőrizték. Ellenőrző munka közben a munkatelepeken felvilágosító munkát végeztek a néptanácsválasztással kapcsolatban. A választások után az ügyosztály dolgozói újabb munkatervet készítenek, amely magába foglalja az ötéves terv során megvalósítandó munkákat.

EREDMÉNYESEN HALAD AZ ŐSZI MÉLYSZÁNTÁS, FOKOZNI KELL A LÓHERE ÉS LUCERNA CSEPLÉST KOLOZS-TARTOMÁNYBAN

KOLOZSVÁR. — Az idő kedvez ahhoz, hogy dolgozó földműveseink eredményesen befejezhessék az őszi mezőgazdasági munkálatokat.

Az onyedi rajonban a dolgozó földművesek 99,3, a topánfalvi rajonban 93,5, a kolozsvári rajonban 91,3, a dési rajonban 90,9, a szamosújvári rajonban 87,7, a bánffyhyunyadi rajonban 99,2, a zsihói rajonban pedig 68,4 százalékban teljesítették az őszi mélyszántást. Torda-rajon dolgozó földművesei befejezték ezt a munkát s már tervben felül szántanak. A tartomány egész területén az őszi mélyszántást 91 százalékban végezték el. Az állami gazdaságok dolgozói 99,3 százalékban.

Kolozs-tartományban a bükköny, lucerna és a lóhere cséplését 66,1 százalékban teljesítették. Az állami gazdaságok 71,9, a kollektív gazdaságok pedig 95 százalékban.

A bükköny, lucerna és lóhere cséplése a tartomány egész

területén lassu ütemben folyik. A pártszervezetek irányításával a tömegszervezeteknek és a mezőgazdasági köznevelésnek munkára kell mozgósítaniuk a dolgozó földműveseket, hogy a cséplés december 21. tiszteletére minél előbb befejeződjék.

DECEMBER 15-TŐL OSZTJAK AZ UTOLSÓ ÉVNEGYEDRE JÁRO CSALÁDI SEGÉLYT

A munkaügyi és népjóléti minisztérium közleménye: adott ki, amely szerint december 15-én megkezdik az idei év utolsó negyedére járó családi segélyek kiosztását. Január 15-ig mindenkinek kiadják a segélyt, aki szerepel a rajoni vagy városi néptanácsok népjóléti osztályának kimutatásában.

A családi segélyt minden rajonban és városban a néptanács által megállapított helyen az állami CEC-pénztár ügynökei folyósítják. A kifizetési helyet a néptanácsok idejében közlik az érdekeltekkel.

Uj miniszterhelyettesek

BUKAREST. — A Hivatalos Közlönyben megjelent elnökségi rendelettel Dumitru Miront felmentették könnyüipari miniszterhelyettesi tisztségéből és helyébe könnyüipari miniszterhelyettesnek Dranceanu Ion-t nevezték ki. Ugyancsak a Hivatalos Közlönyben jelent meg egy másik elnökségi rendelet, amely Popa Gherasim mérnököt fém- és vegyipari miniszterhelyettesé nevezi ki.

A Koreai NDK kormánya kéri az ENSZ-t, hozzon intézkedést az amerikaiak embertelen cselekedeteinek megszüntetésére

ÉSZAK-KOREA. — (Agerpres.) A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kormányának megbízásából Pak-Hen-Jen külügyminiszter táviratot intézett az ENSZ közgyűlésének elnökéhez, valamint a Biztonsági Tanács elnökéhez.

A táviratban a Koreai NDK kormánya rámutat arra, hogy előző nyilatkozataiban, valamint a Koreai Egységes Demokratikus Hazafront különbözőségeinek közleményeiben, egész sor olyan erőszakos cselekményre mutatott rá, amelyeket az amerikai intervencionista haderők Koreában elkövettek és amelyek cselekmények szöveg ellentétben állanak a hadviselésre vonatkozó nemzetközi jogszabályokkal. A távirat a továbbiakban hangsúlyozza, hogy az amerikai vezető körök abbéli igyekezetükben, hogy a világ közvéleményét félrevezessék, fokozatosan mind vadabb módszerekhez folyamodnak a koreai nép ellen folyó háborúban s ugyanakkor a cselekedetüket az Egyesült Nemzetek Szervezete nevében folytatott „rendőri funkciók” teljesítésével állítják. Ezzel párhuzamosan kihasználva ENSZ-beli többségüket,

az amerikai imperialisták azzal számolnak, hogy a koreai törvénytelen cselekedeteiket ennek a nemzetközi szervezetnek a tekintélyével fedezhetik.

Az amerikai imperialisták nemcsak és elsősorban nem a fegyveres erők ellen viselnek hadat, hanem főleg a polgári lakosság ellen. Az amerikai fegyveres erők, a levegőtől, a tengerről és más eszközökkel elpusztították Korea valamennyi nagy iparvállalatát s kis- és középnagyságú iparvállalatainak többségét; eltörölték a föld színéről az összes nagy és középnagyságú városokat, falvakat pusztítottak el s most a tél küszöbén hozzákezdtek a még megmaradt városok rendszeres megsemmisítéséhez.

A városok módszeres bombázása — folytatja a távirat — főleg október második felétől fokozódott. Október közepe óta az amerikai repülőgépek elpusztították Szunjan, Kecson, Kucsani, Hicsun városokat és más nagy helységeket. November hónapban az amerikai repülőgépek módszeresen bombázták és teljesen elpusztították Kanzsze, Icsu, Szoncsun, Kuszon, Te-

csun, Csoszan, Pukcsin, Koszan, Manposzu és Heren városát, valamint más városokat. Kanzsze városában 8000 épületből 500-nál kevesebb maradt épen, Szincsuban 12 ezer épületből mintegy 1000, Manposzban 1500-ból alig 200. Egyedül Észak-Korea területén az amerikai repülőgépek körülbelül 7000 falut pusztítottak el és gyújtottak fel.

Az amerikai imperialisták és koreai cinkosainak fenyegetései azonban — hangsúlyozza a Koreai NDK kormányának távirata —, nem érik el céljukat. A koreai nép soha többé nem engedi meg, hogy a gyarmati rabság igájába döntse és a végső győzelemig harcol.

A távirat befejezésül utal arra, hogy a koreai NDK kormánya határozottan tiltakozik az amerikai intervencionisták koreai bűncselekményei ellen s tudni kívánja: az ENSZ milyen megtorló intézkedéseket léptetett életbe a koreai amerikai haderők fentemlített törvénytelen cselekményeivel kapcsolatban.

A Béke Hívei II. Világkongresszusáról: A német dolgozó tömegek békét akarnak

JOHANNES BECHER, A NDK KÜLDÖTTÉNEK BESZÉDE

A német békeharcosok első kongresszusa, melyet november 4. és 5-én tartottak meg Berlinben, fényesen kinyilvánította népünk békeakarát. Mi nem csak, hogy kimutattuk ezt a békeakaratot, de országunk egy részében, a Német Demokratikus Köztársaságban meggyőző bizonyítékokat adtak a béke megvédésére irányuló elszánt akaratainknak.

Német Demokratikus Köztársaságunk példaképe a békeszerető Németországunk, — itt tilos bármiféle háborús propaganda. Összes iparvállalataink az ország békés ujjáépítését szolgálják. Ifjú köztársaságunkban csak békés célokra öntik az acélt. Öntudattal teljesítjük a második világháborút követő nemzetközi kötelezettségeinket. Mi a béke határvonalának tekintjük az Oder-Neisse határvonalat. Itt, a varsói Világkongresszus előtt, a német küldöttség megkülönböztetett erkölcsi szűkségességnek tartja megismételni ezt.

A tanügyi reform eredményeként, iskolapolitikánk és erkölcsi állásfoglalásunk alapján képesek vagyunk arra, hogy békés légkört teremtsünk köztársaságunkban, hogy ifjuságunkat a békeszeretet szellemében neveljük.

A Szabad Német Ifjuság öszi németországi kongresszusa, mely évzében zajlott le Berlinben, olyan béketüntetés volt, amelyhez hasonló Németországban még soha nem láttak.

Az október 15-i választások eredményei feljogosítanak bennünket arra, hogy kijelentsük, hogy demokratikus köztársaságunk összes állampolgárai között a békeakarát teljes egységgé jött létre.

A Német Demokratikus Köztársaság megalakításakor Sztálin elvtárs levelet intézett elnökünkhöz, Wilhelm Pieckhez és ezt írta:

„Az utóbbi háború tapasztalata megmutatta, hogy ebben a háborúban a legnagyobb áldozatokat a német és szovjet nép hozta, hogy Európában ennek a két népnek van a legnagyobb képessége világjelentőségű, hatalmas akciók végrehajtására. Ha ez a két nép kinyilvánítja elszántságát, hogy a békéért erőnek ugyanolyan megfeszítésével harcol, mint aminővel a háborút folytatta, az európai béke biztosítottak tekinthető.”

Történelmi feladatunk, a jelen század németjeinek feladata, hogy Németország olyan békeszerető állammá váljék, aminőről Sztálin beszélt, hogy olyan állammá váljék, amely képes az európai béke biztosítására, képes a Szovjetunióra és a népi demokratikus országokkal együtt világjelentőségű akciókat folytatni.

A Német Demokratikus Köztársaság így olyan állammá vált, amelyben a béke uralkodik.

A nyugatnémetországi események ezzel szemben veszélyeztetik a világ békét. Önök tudják, hogy az Európai Tanács értekezlete, amely augusztus 11-én

Strassburgban ülésezett, megszerelte Churchill javaslatát, egy európai hadsereg létrehozására, melyben Nyugat-Németországnak is részt kell vennie. Nyugat-Németország ipara nagymennyiségű hadianyagot gyárt. Ugyanakkor növekszik Nyugat-Németországban a hadifelszerelések behozatala. A Ruhr-vidéki iparmagnások memorandumát, a háborús megrendelésekre vonatkozólag már túl is szárnyalták. A német fémiparban már egyenesen háborús konjunktúráról beszélnek.

1950 augusztus 2. után fegyveres egységeket hoztak létre, amelyekben az SS-katonák és tisztük elsőbbségben részesültek. A volt repülősök behívóparancsot kaptak a wiesbadeni amerikai főparancsnokságtól. Ebből kitűnik, hogy a jövőben rendszeresen mozgósítják a hadirepülő német szakembereit.

A lakosság létfontosságú szükségleteit alárendelték a fegyverkezésre vonatkozó intézkedéseknek. Nyugat-Németországban zsoldoshadsereget hoztak létre a hitlerista tábornokokkal együttműködő amerikai tábornokok vezetésével. Az amerikai atomlovagok gyalogságként akarják ezt felhasználni.

Itt már nemcsak egyszerűen arról a nyugtalanságról van szó, amelyet ezek az intézkedések Nyugat-Németország lakosságának körében keltenek.

A példák száza bizonyítják, hogy Nyugat-Németország lakosságának körében egyre erősebben növekszik az újrafelfegyverzés elleni tiltakozás. Különösen az ifjuság és a nők használnak fel minden alkalmat, hogy kifejezésre juttassák tiltakozásukat. A béke ügye még Nyugat-Németországban is jó kezében van. Az Egyesült Államok háborús propagandája minden erejével azon mesterkedik, hogy elfojtsa a háború ellen tiltakozó nép érzéseit és gondolatait. Sok millió példányban nyomtatott könyvek és folyóiratok szegyetlen és hazug irodalmat terjesztenek. Az amerikai háborús propaganda és a propaganda ügynökeinek célja, hogy kedvező légkört teremtsen a német nép körében az újrafelfegyverzés és az amerikai háború iránt, vagyis Goethe szavaival: „a lehetetlent is elhíhetővé tegyék”.

Szívből köszöntjük mindazokat a népeket, amelyek a békéért harcolnak. A békeozgalm nemcsak szavakban nyilvánul, hanem napról-napra izmosodó erő, amely mind hatalmasabb és általánosabbá válik.

Picasso a békeozgalmat fehér galambbal ábrázolta, amely a földgömbből indul ki és ível a magasba. Tudjuk, hogy ez az ábrázolás a mi békeakarataink lendületét jelképezi.

Ezt a lendületet pedig a Szovjetunió, a béke megintgathatatlanságának köszönhetően, amelyről így dalolunk: „Te vagy a béke vára, amelynek falain megtörik a barbárság áradata”.

Grotewohl miniszterelnök javaslata élénk visszhangra talált a nyugatnémetországi dolgozók körében

BERLIN. — (Agerpres.) Otto Grotewohl, a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének ama javaslata, hogy egész Németország számára állítsanak fel alkotmányozó tanácsot, széleskörű támogatásra talált a német nép valamennyi rétegében. Kezdetben a nyugati megszálló hatalmak képviselői és a bonni kormányzókörök megkísérelték, hogy Grotewohl javaslatát „propaganda mesterkedésnek” tüntessék fel. December 6-án a DPA hírgyűlés az jelentette, hogy a bonni „kormány” nem szándékozik válaszolni a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének levelére. Tekintettel azonban arra, hogy Otto Grotewohl javaslatai a nyugatnémetországi lakosság körében élénk visszhangra találtak, a megszálló hatóságok és a bonni „kormány” kényserülve voltak arra, hogy nagyobb gondossággal járjanak el.

Evégből Adenauer, aki általában nem szokott tanácskozni „a parlamenttel”, s még „minisztereivel” sem, intézkedett, hogy Otto Grotewohl leveléről minden egyes parlamenti csoport vezetőjének másolatot küldjenek és ugyanakkor december 11-re pártjának képviselőivel értekezetre ült össze. A „Stuttgarter Zeitung” azt írja, hogy a Német Demokratikus Köztársasággal való tárgyalások megkezdésének visszautasítása a lakosság körében nagy méltatlankodást váltott ki.

Az ADN hírgyűlés jelentése szerint Heinrich Fink, a „Deutsche Werft” hajógyár szakszervezeti bizottságának elnöke kijelentette, hogy Otto Grotewohl miniszterelnök levele megmutatja az egyedüli utat a béke megőrzésére s a demokratikus, egységes és békeszerető Németország megteremtésére. A hamburgi kikötő munkásai — mon-

dotta Fink — egyetlen dolgot kívánnak és pedig azt, hogy a szövetségi kormány támogassa a Német Demokratikus Köztársaság kormányának javaslatát.

A „Diákbártság” alkalmából Lipszében összeült keletnémetországi és nyugatnémetországi háromezer diák, lelkesedéssel üdvözölte Grotewohl miniszterelnök javaslatát és táviratot küldtek Adenauernek, kérve, hogy sürgősen hozzon intézkedéseket Németország egységének helyreállítására.

Az érvényes Németországra irányuló mozgalmhoz nemcsak egyes személyek és kisebb csoportok, hanem egész szervezetek is csatlakoztak. A szabad német szakszervezetek szövetségének központi tanácsa levelet küldött a nyugatnémetországi szakszervezeti szövetség vezetőségéhez, kérve, támogassa Grotewohl javaslatát.

A koreai hadihelyzet

SZÓUL. — (Agerpres.) A koreai néphadsereg egységei elérték a 38-as délkört és felszabadították a Phenjantól 190 km-re délre lévő Hajuju városát. Ugyanez a hírforrás beszámol arról, hogy a koreai néphadsereg felszabadította Szarivon városát.

PEKING. — (Agerpres.) A koreai néphadsereg egységei és a kínai önkéntesek majdnem teljes egészében felszabadították Kanwon tartományt. Hwahne tartományban a néphadsereg egységei négy körzetet felszabadítottak. Dél-Phenjan tartományban a néphadsereg egységei Jandok körzetét és más körzeteket szabadítottak fel. Kentszi tartományban ugyancsak felszabadítottak egy körzetet. Ugyanekkor a néphadsereg egységei a következő városokat szabadították fel: Szinze, Csuncson, Phongan, Hwajan, Keumhwa, Jangu, Inojze, Hwacson.

A felsorolt körzetekért és városokért folyt harcokban a néphadsereg egységei üldözték az ellenséget és súlyos veszteségeket okoztak neki emberben és hadianyagban. A felszabadított területeken a helyi hatóságok és a dolgozók szervezetei újból megkezdik működésüket. A felszabadított területek lakossága melegen köszönti a néphadsereget és cselekvően támogatja az ellenséget üldözését.

(Agerpres.) — A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság néphadserege főparancsnokságának december 8-i közleménye rámutat

arra, hogy a néphadsereg egységei és a kínai önkéntesek az egész arcvonalon folytatták a visszavonuló amerikai és dél-koreai csapatok üldözését.

WASHINGTON. — (Agerpres.) A France Presse hírgyűlés jelenté, hogy az amerikai csapatok kiűrtették Phenjannak a Sárge-tenger partján lévő kikötővárosát, Cinnanpot.

TOKIO. — (Agerpres.) A France Presse hírgyűlés külön tudósítója jelenti, hogy Északnyugat-Koreában két hét óta visszavonuló amerikai és dél-koreai csapatok december 9-én a 38-ik délkör irányába folytatták „elszakadásukat” az ellenségtől.

A tudósító hangsúlyozza, hogy a front jelenlegi helyzetét tekintve véve, MacArthur kénytelen lesz „stratégiai okokból” hadosztályait a 38-ik délkörre visszavonni. E hadmozdulat nyomán „a védelmi vonalak” több mint 100 kilométerrel megrövidülnek. A tudósító beismeri, hogy „a 38-ik délkörön lévő vonal nem állandó jellegű és éppen úgy, ahogy az előbbi védelmi vonalak Északnyugat-Koreában, kelet felől fedezetlen, ahonnan számos kommunista, akik legnap partizánok voltak, ma pedig észak-koreaiak, bekerítéssel fenyegetik az amerikai csapatokat.”

A tudósító rámutat még arra, hogy a koreai néphadsereg csodálatos gyorsasággal állítja helyre az elpusztított vasutvonalakat.

TOKIO. — (Agerpres.) A France

Presse ügynökség tudósítója jelenti, hogy „a helyzet továbbra is válságos a 10-ik amerikai hadsereg számára”, amelynek egységeit Északkelet-Koreában bekerítették.

MacArthur főhadiszállása megkísérelt, hogy előkészítse ezeknek az egységeknek Hamhyn kikötőben való hajórászállítását. Hamhyn az egyedüli város az északkeleti parton, amely még az amerikaiak kezében van. A nyugati sajtótudósítók ezzel kapcsolatban „második Dunkerque”-ről beszélnek. Az amerikai hírgyűlések arról számolnak be, hogy december 9-én Hamhyn körzetében Almond tábornok, a 10-ik amerikai hadsereg parancsnoka és a csendesóceáni amerikai tengeri erők négy parancsnoka között értekezlet folyt le „a 10-ik amerikai hadsereg Dunkerque-jével kapcsolatban.”

A Magyar Népköztársaság parlamentje megszavazta a béke megvédéséről szóló törvényt

BUDAPEST. — (Agerpres.) A Magyar Népköztársaság parlamentjében december 8-án határozatlan lelkesedés közepette fogadták el a béke megvédéséről szóló törvényt, amelyet a Béke Hívei II. Világkongresszusának határozatai alapján dolgoztak ki.

Szabó Pál képviselő előterjesztette jelentését a törvénytervezetről.

A nemzetgyűlés képviselői ezután egyhangulag elfogadták a béke megvédéséről szóló törvényt, amely kimondja:

Aki háborús propagandát terjeszt és a népek békéjét veszélyezteti, a béke védelmét szolgáló törvény alapján szigorú megtorlásban részesül.

A törvény első szakasza le-

szögezi, hogy aki a háborúra uszít szóban, írásban, sajtó, vagy rádió útján, filmben, vagy bármilyen más eszközzel hozzájárul a háborús hírveréshez, bünt követ el a népek békéje ellen.

A második szakasz kimondja, hogy aki az első szakaszban meghatározott bünt követi el, 15 évi fegyházbüntetéssel és vagyonelkobzással sújtandó.

A szamosújvári rajon dolgozói örömmel fogadták a Béke Hívei második Világkongresszusának határozatát

A szamosújvári rajon tömegszervezetei gyűlésen ismertették a városi és falusi dolgozókkal a Béke Hívei második Világkongresszusának határozatát. A varsói határozat a dolgozók körében hatalmas visszhangra talált. Lelkes gyűléseken a dolgozók ezzel tiltakoztak egy újabb háború kirobbantása ellen és megfogadták, hogy munkával és széleskörű szervezeti tevékenységgel harcolnak a béke érdekében.

A Magyar Népi Szövetség szamosújvári rajoni szervezetének vezető tagjai az elmúlt napokban 31 községben ismertették a békekongresszus határozatát. A gyűléseken a falusi dolgozó földművesek munkavállalást tettek arra, hogy felvilágosító munkát végeznek a béke érdekében. Munkára mozgósítanak minden dolgozó földművest az őszi munkálatok befejezéséért. Kékesvásárhely községben a dolgozó földművesek közül Kiss Albert és Timsa Sándor vállalták, hogy a szervezeti élet megerősítéséért, küzdenek az imperialisták belső ügynökei ellen, akik aknamunkával akarják gyengíteni a békeharcot.

A varsói békekongresszus határozata alapján a szamosújvári rajonban komoly felvilágosító és mozgósító munkát végez az ARLUS szervezet. A rajonban több mint 14.000 tagot mozgósított cselekvő munkára a béke érdekében s arra törekedett, hogy ismertesse minden dolgozóval azokat a nagyszerű megvalósításokat, amelyeket hazánkban a Román Munkáspárt irányításával értünk el, amelyek a béke ügyét szolgálják.

A békéért folyó harcból tevékenyen kivesszi részét az IMSz szamosújvári rajoni szervezete is. A városi ifjak agitátor csoportokat szerveztek, akik 72 IMSz alapszervezetnél szeminárium formájában feldolgozták a Béke Hívei második Világkongresszusának határozatát. A falusi dolgozó ifjak örömmel fogadták a határozatot. Csaknem minden alapszervezetben ígéretet tettek arra, hogy munkával s politikai tudásuk fokozásával harcolnak a dolgozó emberiség legdrágább kincséért, a békéért. A falusi ifjak a békekongresszus határozatának ismertésekor önkéntes munkavállalásokat tettek. (—)

Eredményes megvalósításokkal köszönti december 21.-ét a bánffyhungyadi néptanács

Sokkal nehezebb és rosszabb volt a dolgozóknak akkor, amikor Bánffyhungyadon a régi urak, a kizsákmányoló elemek ültek a városvezetőségi székekben. Ezzel tisztában van Bánffyhungyad minden becsületes dolgozója. A régi vezetők nem törődtek a nép ügyes-bajos dolgaival. Az volt a céljuk, hogy a népet minél jobban nyuzzák, minél nagyobb hasznot vágjanak zsebre a dolgozók verejtékes munkájából.

Bánffyhungyad elég kiterjedt vidék találkozóhelye. Kereskedelmi központ, de csak annyiban különbözik a községektől, hogy több ház van benne és nagyobb a lakosság száma. Ezt vették alapul régen a kizsákmányolók és kimondták, hogy Bánffyhungyad város. Ez volt az érdekük, mert így a dolgozók nyakába nagyobb adóterheket tudtak szórni. A vezetőség nem törődött azzal, hogy a súlyos adókból megjavította volna az utakat, vagy kultúrthont építtetett volna. De még a város vízellátásának megoldására sem gondoltak. Az egész Bánffyhungyadon egyetlen jó iható vízükut van, ahol felórákat várakoznak a dolgozók. Bánffyhungyadon gyökeresen megváltoztak ezek az állapotok, amikor az ideiglenes bizottság vette át a közügyek intézését. A Román Munkáspárt vezetése, tanítása új irányt adott a fejlődésre, ami különösképpen a jövőben ér el nagyszerű eredményeket.

Alig telt el egy-két nap a néptanácsválasztások után és a bánffyhungyadi városi néptanács

már olyan konkrét tervek megvalósításán fáradozott, ami a dolgozók érdekeit szolgálja. A közelmúltban Bánffyhungyadon 17 sokgyermekes család kapott állami segínyt. Mindjárt a választás utáni napokban a néptanács széleskörű akciót indított a sokgyermekes családnyak összeírására. Az összeírás első napján husszal szaporodott azok száma, akik a jövőben állami segélyben fognak részesülni. Ugyanezzel az akcióval egyidőben megkezdte a néptanács a hadirokkantak és a foglalkozás-nélküliek összeírását, szakmai képesítés céljából. Anca Traian hadirokkant és mások a textilipari szakmát szeretnék megtanulni. A hadirokkantakat több hónapos tanfolyamra küldik.

Ezelőtt pár héttel hozzáfogtak a villany bevezetéséhez az apaállatistállóra. A néptanács vállalta, hogy a lehető legrövidebb időn belül befejezik ezeket a munkálatokat. — December 21. tiszteletére vállalták, hogy a második ciklusú román és magyar iskola tornatermét rendbehozzák, pótolják a hiányzó tornatermi berendezéseket. A tornatermet eddig, mivel nem volt más helyiség, a gabonabegyűjtő központ magtárnak használták. Azonban pár héttel ezelőtt befejezték a bánffyhungyadi vasutállomás közelében épített hatalmas gabonarakárt és a néptanács sürgősen gondoskodott a tornaterem kiürítéséről. Egy pár nap múlva az iskolai tanulók szellemi kincsük gyarapodásával párhuzamosan, testnevelést is folytathatnak.

December 30., a népköztársaság kikiáltásának harmadik évfordulója tiszteletére a néptanács vállalta, hogy a dolgozó földművesek mozgósításával kikövezik a község utcáit. A terv szerint több mint 10 vagon következő hordanak az utak javítására. A Budai Nagy Antal-utóból a piacot, ahol térdig jártak a sárban a falvak dolgozói, átköltöztetik a Győzelem-térre. Ez az intézkedés is a nép érdekeit szolgálja, mert a jövőben kikövezt helyen árulhatnak.

Ezeket a megvalósítás küszöbén álló feladatokat a bánffyhungyadi néptanács az ötéves terv keretén belül oldja meg. A Román Munkáspárt vezetésével és a dolgozók széleskörű és hathatós támogatásával a néptanács az ötéves terv során megoldja a vízellátást, a városi fürdőt és a kulturház kérdéseit, valamint még számos olyan megvalósítást végez, amire a múltban még gondolni sem mertek a bánffyhungyadi dolgozók.

N. B.

Buza községben internátus nyílt a dolgozók gyermekei számára

BUZA. — (Levelezőnk től.) A múltban a mi községünkben elmaradottság és nehéz élet volt. Még a szomszédfalusi emberek is csupán akkor látogattak el hozzánk, amikor valamelyik rokonukat kellett felkeresniük. Ma Buza község dolgozói is hatalmas léptekkel haladnak a fejlődés útján. Az ősz folyamán az elemi iskola mellett internátus nyílt. A szegénysorsú szülők gyermekei jó ellátást kapnak az internátusból.

A Román Munkáspárt gondoskodása folytán létesített bentlakásba a szomszédos községek dolgozói bizalommal és szeretettel hozták gyermekeiket.

Konrádi András

Hakasszia Szibéria déli részén fekszik. Száraz, csapadégmentes vidék. A folyók víze csatornába omlik, amelyek körülből 60 ezer hektárnyi földet öntöznek.

Alexander Turbin mérnök munkavezetőként került a hakassziai kísérleti öntözőállomásra. Még a háború előtt elvégezte a mezőgazdasági főiskolát, azután az öntözést kezdte tanulmányozni. Így került Abakamba, a hakassziai kísérleti állomásra. Turbin hamarosan megállapította, hogy az állomás területén nem jól gazdálkodnak a vízzel. A mérnök sokáig üldögélt az állomás csatornák mentén és szomorúan nézte, hogy a víz egyre lassabban folyik rá a földekre: a sok gyom akadályozta útját, magába szivta a nedves éget. Nyáron a gyomok magvait a szél szétthordta a vetésterületen.

Egy napon a hidrotechnikai osztály vezetője elhatározta és Turbin került a helyére. Az egyik értekezleten mindjárt élesen megkérdezte azokat az utasításokat, amelyek alapján dolgoznia kellett.

A kritika helyes volt, csak nem volt olyan könnyű dolga

változtatni a régi. Turbin azonban munkához látott. Különböző esőgépeken és öntözőszervezeteken törte a fejét. De rájött, hogy a kolhozistáknak egyszerűbb és hozzáférhetőbb öntözési eszközre van szükségük. Látta, hogy az állandó csatornákkal keresztül-kasul vagdosott földeken több gépből álló gépcsoport nem tud dolgozni, meg sem tud fordulni rajtuk. Turbin ekkor újabb kísérletekhez fogott. Hosszú, tekervényes barázdát áratott. Vízet eresztett bele. A víz azonban kilépett a barázdából és elöntötte a földet. Elképz még szélesebb barázdát áratott. A víz most már egyenesen öntözte meg a földet. Ez volt az ideiglenes csatorna őse.

Hátva volt még annak a megállapítás, hogy melyik csatornában nagyobb a vízvesztés, az állandóan-e, vagy pedig az ideiglenesben. Vízmérő állított egyikbe is, másikba is. Kiderült, hogy az ideiglenes csatorna ilyen szempontból is célszerűbb! Turbin ekkor olyan gépen kezdte törni a fejét, amely kiássa az ideiglenes barázdákat, mert kö-

zioróval az ásást lehetetlenség lett volna elvégezni.

Hosszú kísérletezés után elkészült az első gép, hozzákapcsolták a traktorhoz és megkezdődhetett az ásási kísérletek. A barázdavágó belkavartott a földbe és menetközben két oldalra hányta ki a földet. De amikor a víz elérte a barázdá peremét, kiöntött a földre. Különösen sok víz került a lapályos részekre, ahol a talaj teljesen elnyelődött. Turbin bosszankodott, mert a kísérleteket közben abba is kellett hagyni: beköszöntött a tél.

A téli estéken Turbin jegyzeteket írt föl a gőryedtet. Végre sikerült felfedeznie új szerkezetének hiányosságait. A barázdavágót oldalkecskékkel látta el, amelyek összehajlíthatják a földet s feltöltik vele a barázdá peremét. Egy májusi reggelen azután kivitte a gépet a földekre. Az új kések nagyszerűen működtek. A víz ezúttal már nem nyúlt ki a medrélből, hanem pontosan a kijelölt útvonalon folyt.

Turbin ekkor elhatározta, hogy az öntözést sokkal nehezebb te-

repen próbálja ki. Ezért elhatározta Uszty-Jesz faluba, az azkai kerületbe, ahol a földek keskeny völgyben fekszenek. A völgyet egy csatorna határolta keresztül.

Turbin munkáját kért a kolhozelnöktől. Fialat lányokat kapott. Megindult a munka. A víz végighömpölygött a már korábban kivájt ideiglenes csatornákon. A kolhozista lányok örültek; hogy ilyen nem mindennap eseménynek lehettek a résztvevői. Turbin a domb lejtőjén állt és nézte a vizet, hogyan szalad végig a barázdákon.

A Szovjetunió minisztertanácsa, mint ismeretes, elrendelte Turbin mérnök módszerének alkalmazását az egész országban. Ma már a Szovjetunió több kolhozában értékes tapasztalatokat szereztek az új öntözési rendszer alkalmazása terén. Így az üzbekisztáni Október-kozhoszon 72 hektárnyi területen vezették be az ideiglenes csatornákkal való öntözést. Az egész 72 hektárt négy öntözési részlegre osztották fel. Mindegyik részleg

A HAZAFI

(A Populár és Vörös Csillag mozgó filmudonsága.)

Georgia történelmének lapjai tele vannak komény, áldozatos szabadságharcokkal. Hosszu évszázadokon keresztül a georgiai, más néven gruz nép újból és újból arra kényszerült, hogy fegyvert ragadjon a rátörő törökök, perzsák és más hódítók ellen, míg szabadságát a Nagy Októberi Szocialista Forradalom után végképpen elnyerhette és beléphetett a Szocialista Szovjet Köztársaságok sorába.

E harcok multu történelem egyik lapját mutatta be nemrég a „Kaukázusi rapszódia”. Még mélyrehatóbban tárja fel a hős nép történelmének egyik lapját „A hazafi” című kétrészes nagyszerű szovjet film, amelynek első részét a Populár és Vörös Csillag mozgóban vetítik.

A film cselekménye a XVII. században játszódik le. Ebben a korban Georgia erőit szétforgácsolták azok a kiskirályok, földesurak — kenézek — akik váratok, hatalmas területeket, hadsereget az egész államhatalmat a markukban tartják, s akikkel szemben az egyébként jóindulatú uralkodó tehetetlen. A történet kezdetén nagy török hadsereg tör az országra, gyilkolja és fosztogatja annak népet. A nép s az ő soraikból kiemelkedő Száákádze Georgij vezér azt kéri a cártól, hogy fogjanak fegyvert és szálljanak szembe az ellenséggel — ugyanakkor a földesurak a kenézek azt követelik, hogy egyezzenek ki Osman pasával az ország legigazása ján is, mert így kívánják a kiskirályok érdekei.

Luarszab cár a nép kérésének enged, de elköveti azt a hibát, hogy a gruz sereg vezéréül nem Száákádzt bízta meg, hanem tanácsadóját, Szadimán kenézt. Az ütközetben a földesuraknak már-már sikerült elérni az országot és népüket. Száákádze menti meg a vereségtől a gruz sereget, azzal, hogy a válságos pillanatban közbelép, törbeesalja egy katlanba és megsemmisíti az ellenséget.

N. B.

Száákádze nagy tekintély-

re tesz szert, különösen miután hűgát feleségül veszi az uralkodó. Ezt a befolyást egyetlen nagy cél szolgálatába állítja: egységessé, erőssé tenni az országot, hogy szembezállhasson az összes hódítók terveivel. Ez felel meg a sanyargatott nép érdekeinek — de nem így a kenézekének. Szadimán összeesküvést sző ellene, a kenézek éjnek idején rátámadnak csapataikkal Száákádzerre — miközben az éppen az örökösök tervével foglalkozik — s arra kényszerítik, hogy családjával együtt Perzsiába meneküljön. Irán uralkodója felismeri a benne rejlő hatalmas értéket s hadserege parancsnokává teszi. Száákádze egyik fényes győzelmet a másik után aratja Irán fejedelme számára s elnyeri azt a jogot, hogy előálljon a nagy kéréssel: adjon neki hadsereget, amellyel megtörheti a georgiai kenézek hatalmát. Száákádze Georgij, aki pillanatig sem feledkezett meg szeretett hazájáról, nagy és áldozatos feladatra vállalkozik: idegen csapatok élén vonul be hazájába, megkockáztatja azt, hogy saját népe árulónak tekintse, sőt abba is beleegyeznek, hogy fiát otthagya tusként Iránban.

— A perzsák elvonultak de a nép ottmarad, — mondja Száákádze Georgij felesége ellenvetéseire, s visszautasítja az olasz, spanyol és más fejedelmek ajánlatait, akik fővezérséget kínálnak neki. Népeért vállal minden áldozatot s nagy csapat élén indul a georgiai kenézek ellen. Ezzel végződik a film első része.

A hatalmas szovjet történelmi film nagyarányú és sokrétű tudományos előmunkálatokat követelt. Alaposan tanulmányozni kellett a kort, szokásait, ruházatát, hadviselési módját, egész szellemét. A nagyszerű rendezést, a tipussá formált alakokat a hatalmas csatajeleneteket szemlélve arról győződhetünk meg, hogy a szovjet filmrendezők és művészek, a szovjet filmbizottság ezuttal is kiválóan oldotta meg nehéz feladatát.

A hazafiságnak e hatalmas nevelő és lelkesítő hatású filmje egyben képet ad egy ország történelméről, amelyről csekély ismereteink vannak. Tudva azt, hogy „A hazafi” című film georgiai filmstúdiókban készült, fogalmat szerezhetünk arról a hatalmas fejlődésről is, amelyen az ország és népe a szovjet rendszer alatt átment.

(o. 1.)

Turbin mérnök csatornái

három ideiglenes csatornából öntözték.

A nedvesség megőrzése végett az ideiglenes csatornákat az öntözés utáni napon mindjárt betemetették. Az új öntözés előtt pedig újra kiásták. Az Október-kozhos tapasztalata bebizonyította, hogy az ideiglenes csatornák betemetése és az új öntözés közötti időszakban a csatorna akárcsak a pereme megázza a felőző öntözés vizét. Ennek következtében az új öntözőcsatorna a víz felszívódásának gyorsasága körülbelül a felére csökken. Minél korábban temetik be a csatornát s minél kevesebb idő telik el ujból kiásásáig, annál több nedvesség marad a csatorna alján és peremén, annál lassabban szívódik fel a következő öntözés víze. Az ideiglenes barázdákat a terep felszínétől függően, egy-mástól 80—140—200 méter távolságra vágják.

Az ideiglenes csatornákkal való öntözés a szocialista mezőgazdaság vívmánya. Csakis a nagyüzemi kollektív gazdaságok, a kolhozok és szovhozok máj fejlettsége, teljes gépparkja nyithatott utat az olyan korszerű technika számára, mint amelyen a Turbin mérnök

Befejezték felemelt tervelőirányzatukat az idei évre a kolozsvári vasúti főműhelyek dolgozói

A kolozsvári vasúti főműhelyek dolgozói Sztálin elvtárs születésnapja és a néptanácsválasztások tiszteletére, december 1-én befejezték egész évi tervelőirányzatukat. Sikerüket fokozza még az is, hogy a lelkiismeretes, odaadó munkával néhány száz gabonaszállításhoz szükséges teherautó kocsi is kijavítottak, amely lényegesen megkönnyítette a betakarítási munkálatokat. A vasúti főműhelyek dolgozói munkájuk

jobb megszervezésével és észszerűsítéseikkel még a felemelt tervelőirányzatot is idő előtt teljesítették. Nagy gondot fordítottak az utóbbi hetekben a szocialista munkaversenyek és a takarékosági mozgalom kiszélesítésére. Így például egyetlen munkacsoport, Vársárhelyi Ferenc bronzöntő csoportja 513.597 lej értékű anyagot takarított meg az elmúlt hónap folyamán.

Nagy segítséget jelent a dolgo-

zóknak a szovjet munkamódszerek alkalmazása is. Bortkevic szovjet sztahanovista gyorsfémvágási módszerével Salanta Ióan és Pop V. Vasile esztergályosok 600 méter forgácsolási sebességet értek el percenként. Eljenjártak még a terv időelőtti teljesítéséért folyó versenyekben Erdős Elemér, Kudor István, Deac Vasile, Manoil Nicolae és Ladar Gavrilá munkacsoportjai is.

Amit tudnunk kell a villamosságról

Nemzetgazdaságunkat forradalmasító országos villamosítási terv, amelyet Gheorghiu-Dej elvtárs ismertetett a Román Munkáspárt október 26-i plenáris ülésén, óriási visszhangot, érdeklődést és lelkesedést keltett országszerte. Az üzemekben és gyárakban, a különböző építőtelepeken, intézményekben és iskolákban, munkagyűlések keretében taglalják és magyarázzák a dolgozók a villamosítási terv nagyszabású célkitűzéseinek jelentőségét a szocializmus építésében. A terv ragyogó számokát tár elénk a hatalmas hidraulikus és termikus villamos-telepekről, a kilowattoknak és kilowattóráknak eddig nálunk alig elképzelhető arányairól.

Az ország villamosításának és a távlati tervekben ismertett számok arányainak jelentőségéről úgy alkothatunk magunknak hűbb képet, ha legalább nagy általánosságban ismerjük, mi tulajdonképpen a villamosenergia, hogyan működik és hogyan jön létre.

ENERGIA ALATT MUNKAVÉGZÉSRE

való képességet, készséget értünk. Az energia megnyilvánulási alakja az erő. Az energia az az emberi, állati, vagy gépi erő, amely meghatározott időben, meghatározott munka elvégzésére képes. Két ökör, ha tíz órán át egy meghatározott területen szánt a takarmánytól benne felgyülemlett erőnek bizonyos részét elveszi. Egy ló ugyanazt a munkát azonban már 40 órán át végezni képes lel, mert egy ló teljesítőképessége lényegesen kevesebb, mint a két ököré. Ugyanígy egy gőzgép sokkal több erőt tud kifejteni a fa, szén, vagy más fűtőanyag elégése következtében létrejött hőtől, amely a vizet gőzzé változtatja és ez mozgásba hozza azt, mint egyetlen ló munká-

jaival. Így azt a munkát, amelyet valamely erő vagy gép meghatározott időben, azaz egy másodperc alatt végez, az erő, vagy gép munkabírásának, vagy teljesítményének nevezzük.

Teljesítménye lehet például egy magasan fekvő tartályban lévő víztömegnek is. Ha a tartály lefolyó vezetékét megnyitjuk, az ezen kiáramló vízmenyiség forgásba hozza az utjába kerülő kereket és ennek forgása révén munkát képes végezni, vagyis energiát képez. A víznek a gyors kifolyását nyomás hozza létre.

A legújabb tudományos kutatások eredményeképpen a villamosságnak anyagszerűséget tulajdoníthatunk. Feltételezhetjük, hogy a villamosság az atomnál is kisebb, rendkívül kicsiny részecskékből, úgynevezett elektronokból áll. Ezeknek az elektronoknak a vezetőbe atomról-atomra való vándorlását villamos áramlásnak, vagy a szokásos megjelöléssel:

VILLAMOSÁRAMNAK NEVEZZÜK.

A villamosáramnak ezt az áramlását folyadékoknak csövekben való áramlásához hasonlíthatjuk. A folyadékok áramlását, mint fentebb láttuk, nyomás hozza létre. A villamosáram okozóját feszültségnek nevezzük. A folyadékoknak az erő valamely helyén másodpercenként átfolyó mennyisége megfelel a villamos áram erősségének, a csövekben fellépő surlódás pedig a villamos-vezető ellenállásához hasonlítható. A feszültség egysége a volt, az áramerősség egysége az amper és az ellenállás egysége az ohm. A villamosságnak legkisebb mennyisége az elektron, gyakorlati, nagyobb, egysége az amperóra.

A villamosmunka, vagy villamosfogyasztás egysége, amit általában használni szoktunk a

wattóra, gyakorlati, nagyobb egysége ennek ezerszerese, a kilowattóra. A mechanikában ennek az áramerősségnek a teljesítményét lóerőben mérik, amely kisebb, mint a kilowatt. Egy kw egyenlő 1,36 lóerővel.

A rendelkezésünkre álló természeti energiákat — viz, fa, szén — villamosságra az erre épített villamoserőművekben alakíthatjuk át. Az így kapott villamosenergiát pedig távvezetékkel, állomások és vezeték-hálózatok segítségével juttatjuk el a fogyasztóhelyekre. A villamosenergia a szétosztóközpontokban való felbontása után behatol a jelen kor életének minden zugába és legjelentékenyebb fény-, hő- és mechanikai erőforrásunkat képezi. Egyetlen kilowattóra energia 100 kilogram kalászosnövényt képes kiveszteni. Ugyanannyit fogyaszt egy 100 wattos izzólámpa 10 óra alatt, vagy a háztartási célokra szolgáló villanyvasaló 2 és félóra alatt. Egy liter vizet 0,13 kw energiával tudunk felforralni. Egy 600–750 milliméter nyomtávú villamosmozdony sima uton 1000 kilogram terhet szállít el 1 kilométeres távolságra 0,150 kwo. villamosenergia fogyasztással.

A villamosenergiának a nagyiparban lévő óriási jelentősége mellett nincs az életnek olyan részecskéje, amely közvetlenül, vagy közvetve ne tenne szükségessé és fontossá a villamosságot. Éppen ez a körülmény teszi nemzetgazdaságunk számára korszakalkotóvá nagyszabású villamosítási tervünket. Mert a most következő tíz év alatt a villamosáram fényre behatol az ország legelhagyottabb falvaiba és üzemeibe egyaránt, hogy valóban az ország dolgozóinak gazdasági, kulturális és szociális felemelkedését szolgálja.

D. Z.

SPORT

KOLOZSVÁR. — Sztálin elvtárs születésnapjának tiszteletére, a kolozsvári sportkollektívák és szövetkezetek is nagyszabású sportversenyeket rendeznek. A Higiena és a Dentocoop, mely a legutóbb rendezte meg a Vitadulei, Transilvania

A LEGNAGYOBB ARÁNYU SPORTEPÍTKEZÉS FOLYIK POJÁNÁN

SZTALINVAROS. — A pojánai hegyeket, a IX. Téli Főiskolai Világbajnokság színhelyét már hó borítja, ez azonban nem hátráltatja munkájukban a téli sportkölcsönös "dolgozóit. A RNK-ban még soha sem volt ilyen nagyarányú sportépítkezés, mint amilyen most folyik Pojánán. Az építkezés legnagyobb részét már befejezték. A téli stadion már teljesen készen áll. Kész a 400 méteres gyorskorcsolyázó pálya és elektromos időmérővel és fotocellával is felszerelték már. Elkészült a leiskló és műlesikló pálya is az elektromos felvonókkal együtt. — Belföldi anyagból megépítették az elektromos drótközpályát és el-

SZTALIN ELVTÁRS SZÜLETÉSNAPIJÁNAK TISZTELETÉRE, VÁROSOK KÖZÖTTI SPORT- ÉS KULTURVERSENYT RENDEZ A HIGIENA ÉS A DENTOCOOP SZÖVETKEZET

és a Vörös Csillag szövetkezetekkel együtt sportversenyt, úgy döntött, hogy három sportágban december 16. és 17-re meghívja a nagyváradi Higiena és Dentaria szövetkezetek sportolóit, akik ugyancsak győztesen kerültek ki öt szövetkezet

közül, az asztalitenisz, sakk és a tekeversenyekben.

A három sportágon kívül nagy kulturális rendezés is rendez a Higiena és a Dentocoop, melynek részletes műsorát ma állítják össze.

19-ES KERETET ÁLLITOTT ÖSSZE A BÖRGYÁRIAK JÉGKORONG SZAKOSZTÁLYA

KOLOZSVÁR. — A „Herbák János“-művek jégkorong szakosztálya december 12-től kezdve hetenként háromszor, minden kedden, esütörtökön és szombaton este 7 órakor az 1. számú finiskola Kossuth Lajos-utca 7 alatti tornatermében Adorján és Miklós vezetésével, tornatermi edzéseket tart. A szakosztály egy 19-es keretet állított össze, akik között több labdarúgó játékos is szerepel. Ez a keret a következő: Páll, Huszár, Adorján, Fajk, Pusztai, Mártonfi, Bernáth, Szócs, Frenzt, Engi, Radványi, Lukács, Monaja, Szabó, Lőrincz, Turdean, Lengyel, Simu és Miklós.

Színház — Mozi — Opera

ÁLLAMI ROMÁN OPERA:

Szerdán, december 13-án este 8 órakor: Szűktetés a szerájból.

ÁLLAMI MAGYAR OPERA:

Kedden, december 12-én este 8 órakor: Bahesiszárjai szökőkút. Jégyek sorozatszáma: 228.

ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ:

Szerdán, december 13-án délután 4 órakor: A második arcvonat mögött. (Negyedszer. — Minden jegy elfogyott).

M O Z I

„CAPITOL” MOZGO: Tiltott dalok. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

„NÉPMOZGO” (POPULAR): A hazafi. I. rész. Előadások kezdete: pontosan 3, 5, 7 és 9 órakor.

„MUNKÁS” MOZGO: Z. 8. osz.

tály. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné. Következő műsor: Kubáni kőzokok.

„URÁNI” MOZGO: Tiltott dalok. Előadások kezdete: 4, 6, 8 és 10 órakor. Vasárnap délelőtt fél 12 órakor matiné.

„VÖRÖS CSILLAG” MOZGO: A hazafi. I. rész. Előadások kezdete: 4, 6, 8 órakor.

„UJ IDŐK” MOZGO: Román híradó — Tiberdától Kluháráig, színes rajzfilm. — A szocialista mezőgazdaság 8. és 9. szám. — A négy kapu városa.

„MAXIM GORKIJ” MOZGO: Kárhozottak összeesküvése. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor.

A KOLOZSVÁRI ZSIDÓ DEMOKRATA BIZOTTSÁG (CDE)

kultúrelőadásainak keretében december 12-én, kedden este 8 órai kezdettel, a December 30-utca 18 szám alatti helyiségében

ERDÉLYI LÁSZLÓ

egyetemi tanár

„A tömegek ébersége meg fogja akadályozni a háborús uszítók mesterkedéseit”

címmel tart előadást.

Minden érdeklődőt szívesen látunk.

„SOVROMASIGURARE”

Szovjet-Román Általános Biztosítók Társaság R. T. Bukarest. A fenti Társaság vezérigazgatójánál 1950 november 30-án Bukarest, Doamnei-utca 12 szám alatt a sorsolások és kollektív biztosítások, valamint az orvosi vizsgálatos és sorsolási joggal felruházott életbiztosítások kisorsolásánál a következő betűösszevetéseket sorsolták ki:

W G C X F V F D M S T C S B N

Veszünk 3 fázisu, 0,3–0,5 HP, 1440 fordulatszámú, 380 Voltos VILLANYMOTOROKAT VENTILLÁTOROKNAK és 1–3 HP, 1400 fordulatszámú, valamint 7 HP, 2800 fordulatszámú, modern villanymotorokat.

INDUSTRIA CHIMICO-FARMACEUTICA Nr. 3. Kolozsvár, Székely Mózes-utca 3. Telefon: 19–90.

Közlemények

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS. Mérsékelt déli-déleleti szél, változó felhőzet, főleg reggel többfelé köd. Egyelőre nem lesz újabb eső. Az enyhe idő tovább tart. Kolozsvárn hétfőn reggel +5 fok, délután +10 fok volt.

* HALÁLOZÁS. Megtört szívünk mély fájdalommal tudatjuk, hogy a drága jó férj és jó barát: **Cseoregh Jenő** nyugalmazott színművész, 1950 december 9-én életének 80-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése december 12-én délután 3 órakor lesz a házsongárdi temető nagyköpolnájából.

„MAXIM GORKIJ” MOZGO:

bemutatja: Virta, híres Sztálin-díjas szín-darabjából készült filmet: **KÁRHÖZOTTAK ÖSSZEESZKÜVÉSE.** Színes film. Főszerepben: L. Szkopina, P. Kadocsnikov, V. Druznikov. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9. Vasárnap 11 órakor matiné

MUNKÁS MOZGO

Mától: **Z. 8 OSZTÁLY** Hogyan kísérlik meg aláaknázni az angol-amerikai imperialisták a népi demokratikus rendszer vívmányait. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9-ór.

„DECEMBER 30”

Kézműipari Termelő Szövetkezet Kolozsvár, Központi székhely: O. Josif (Szép)-utca 1. Telefon: 28–97.

Alosztályok: Hárissnyakötőde: O. Josif (Szép)-utca 1. Cipőfűző-köde: O. Josif (Szép)-utca 1. Szövőde: O. Josif (Szép)-utca 1. Kelmefestő és tisztító: Vörös Hadsereg-utja 145. Kendőnyomó: O. Josif (Szép)-utca 1.

ASZTALOSOKAT ALKALMAZ A 9. SZÁMÚ ÁLLAMI ÉPÍTKEZÉSI VÁLLALAT

Kolozsvár, Szabadságtér 30. I. emelet

A CAPITOL MOZGO

keres megvételre egy darab 2,60x4 méteres, jó állapotban lévő linoleumot.

AZONNALI FELVÉTELRE KERESÜNK EGY SZAKÁCSOT

kantin részére. Jelentkezés a 9. számú Építkezési Vállalatnál, Szabadságtér 30 szám alatt, I. emelet, 33. számú szobában.

Világosság

Felolvas szerkesztő: LAZAR JOZSEF

Szerkesztőség: Horea-ut 6. II. emelet. Telefon: 15–35. — Kladohivatal: Molotov-utca 18. Telefon: 19–11. — Laptulajdonos: „Petőfi” Lap- és Könyvtudó RT.